

EESSÕNA

URANTIA — nõnda kõlab teie maailma nimi — surelike meeles valitseb suur segadus seoses selliste mõistete nagu Jumal, jumalikkus ja jumalus tähendusega. Veel suuremat segadust ja ebakindlust tekitavad inimestele nende arvukate nimetustega tähistatud jumalike isiksuste omavahelised suhted. Selline kontseptuaalne vaesus ja sellega suuresti kaasnev ideeline segadus ongi põhjus, miks mulle tehti ülesandeks koostada käesolev sissejuhatus selgitamaks teatud sõnaliste sümbolite tähendusi, nii nagu neid kasutatakse alljärgnevatel kirjades, mida Orvontoni tõelmutajate korpus on volitatud tõlkima Urantial kõneldavasse inglise keelde.

² Meil on äärmiselt raske esitada laiemaid arusaamu ja kõrgemaid tõdesid, kui peame kosmilise teadvuse avardamise ja vaimse vastuvõtlikkuse suurendamise püüetes piirduma üksnes selle maailma piiratud keelega. Ent meie ülesanne kohustab meid tegema kõik mis võimalik, et anda oma sõnum edasi inglise keele sõnaliste sümbolite kaudu. Meil on lubatud uusi termineid sisse tuua ainult siis, kui kirjeldatavale mõistele ei leidu ingliskeelset vastet, mida võiks kasutada selle uue mõiste selgitamiseks kas või osaliselt või pisut moonutatult.

³ Lootes neid kirju lugevatele surelikele nendest arusaamise kergemaks muuta ja segadust vältida, peame otstarbekaks selgitada sissejuhatuses üldjoontes, millist tähendust kannavad arvukad ingliskeelsed sõnad, millega tähistatakse Jumalust ning mõningaid Jumalusega seostuvaid kõikse reaalsuse ilminguid, tähendusi ja väärtusi.

⁴ Seda definitsioonide ja terminoloogia piiratust käsitlevat eessõna koostades on vältimatu eeldada, et neid termineid kasutatakse läbivalt kogu raamatus. Seega ei kujuta käesolev eessõna endast midagi lõplikku ega viimistletut, see on üksnes defineeriv juhend, mõeldud abistama neid, kes loevad järgnevaid Jumalust ja universumite universumit käsitlevaid kirju, millele on koostanud selleks Urantiale saadetud Orvontoni komisjon.

⁵ Teie maailm, Urantia, on üks paljudest sarnastest asustatud planeetidest, mis moodustavad kohaliku *Nebadoni* universumi. Koos teiste omasugustega moodustab see universum *Orvontoni* superuniversumi, mille *Uversa*-nimelisest keskusmaailmast on meie komisjon pärit. Orvonton on üks seitsmest aja ja ruumi arenevast superuniversumist, mis tiirlevad jumaliku täiuse alguse ja lõputa loodu — *Havona*-nimelise keskse universumi ümber. Selle igavese ja keskse universumi südames asub liikumatu Paradiisisaar, lõpmatuse geograafiline keskpunkt ja igavese Jumala asupaik.

⁶ Kõneldes seitsmest arenevast superuniversumist koos keskse ja jumaliku universumiga, kasutame harilikult sõna *suuruniversum*. See on praeguseks ajaks

korrastatud ja asustatud loodu. Kõik need seitse superuniversumit moodustavad osakese *tervikuniversumist*, kuhu kuuluvad ka väliskosmoses paiknevad asustamata, kuid kujunevad universumid.

I. JUMALUS JA JUMALIKKUS

¹ Universumite universumis kohtab jumalusliku tegevuse märke kosmiliste reaalsuste, mõistuslike tähenduste ja vaimsete väärtuste erinevail tasandil, ent kõik need abistavad tegevused — isikuline või mitte — on jumalikult kooskõlastatud.

² ¶ **JUMALUST** saab isikustada Jumalana, ta on eelisikuline ja üliisikuline sellisel moel, mis pole inimesele täiel määral mõistetav. Jumalust iseloomustab reaalne või potentsiaalne ühtsus kõikidel reaalsuse materiaalestel tasanditel, loodud-olendid mõistavad seda ühendavat omadust kõige paremini jumalikkusena.

³ ¶ Jumalus toimib isikulisel, eelisikulisel ja üliisikulisel tasandil. Täielik Jumalus on tegev seitsmel tasandil:

⁴ 1. *staatiline* — eneses olev ja iseolev Jumalus;

⁵ 2. *potentsiaalne* — oma tahet järgiv ja endale sihete seadev Jumalus;

⁶ 3. *ühendav* — isikustunud ja jumalikult vennalik Jumalus;

⁷ 4. *loov* — ennast jagav ja jumalikult ilmutunud Jumalus;

⁸ 5. *arenev* — avarduv ja loodud-olendi poolt äratuntud Jumalus;

⁹ 6. *ülim* — ennast kogev ning loodud-olendit ja tema Loojat ühendav Jumalus. Jumalus, kes toimib suuruniversumi aegruumiliste ülemjuhtidena esimesel tasandil, mida loodu ära tunneb; mõnikord kutsutakse teda ka Jumaluse Ülimuslikkuseks;

¹⁰ 7. *viimane* — projitseerunud ning aegruumi piire ületav Jumalus. Kõikvõimas, kõiketeadev ja kõikjalolev Jumalus. Jumalus, kes toimib mingil teisel, ühilduval jumalikkuse avaldumise tasandil tervikuniversumi tõhusate ülemjuhtijatena ja absoniitsete alalhoidjatena. Suuruniversumi eest hoolt kandvate Jumaluste tegevusega võrreldes on see absoniitne funktsioon tervikuniversumis võrdväärne kõikse ülemjuhtimise ja ülima toetusega, mida mõnikord nimetatakse Jumaluse Lõplikkuseks.

¹¹ ¶ *Reaalsuse piiritletud tasandile* on iseloomulik loodud-olendite elu ja aegruumi piirangud. Piiritletud reaalsustel ei pruugi olla lõppu, aga neil on alati olemas algus — nad on loodud. Jumaluse Ülimuslikkuse tasandit võib vaadelda kui piiritletud eksistentside suhtes avalduvat funktsiooni.

¹² ¶ *Reaalsuse absoniitset tasandit* iseloomustavad alguseta ja lõputa asjad ja olendid ning aja ja ruumi piiride ületamine. Absoniite ei ole loodud: nad ilmuvad —

nad on lihtsalt olemas. Jumaluse Lõplikkuse tasand tähendab absoniitsete reaalsustega seonduvat funktsiooni. Millal iganes ületatakse aeg ja ruum, sündigu see ükskõik millises tervikuniversumi osas, põhjustab selle absoniitse ilmingu Jumaluse Lõplikkuse tegevus.

¹³ ¶ *Absoluutne tasand* on alguseta, lõputa, ajata ja ruumita. Näiteks Paradiisisaarel pole ei aega ega ruumi, Paradiisi aegruumiline seisund on absoluutne. Paradiisi Jumalused on saavutanud selle tasandi eksistentsiaalselt Kolmsuses, ent see kolmas, ühendava Jumaluse avaldumistasand pole kogemuslikult täiesti ühildunud. Ükskõik millal, kus ja kuidas Jumaluse absoluutne tasand ka ei toimi, alati avalduvad Paradiis-absoluutsed väärtused ja tähendused.

¹⁴ ¶ Jumalus võib olla eksistentsiaalne nagu Igaveses Pojas, kogemuslik nagu Ülimas Olendis, ühendav nagu Seitsmekordses Jumalas, jagamatu nagu Paradiisi-Kolmsuses.

¹⁵ Jumalus on kõige jumaliku allikas. Jumalus on iseloomulikult ja eranditult jumalik, aga kõik, mis on jumalik, ei tarvitse tingimata olla Jumalus, ehkki seda kooskõlastatakse Jumalusega ning see püüab saavutada Jumalusega mingit ühtsuse faasi — vaimset, mõistuslikku või isikulist.

¹⁶ ¶ JUMALIKKUS on Jumaluse iseloomulik, ühendav ja kooskõlastav omadus.

¹⁷ Loodud-olendid mõistavad jumalikkust kui tõde, ilu ja headust; isiksuses seostub see armastuse, halastuse ja teenimisega; mitteisikulistel tasanditel avaldub see õigluse, võimu ja suveräänsusena.

¹⁸ Jumalikkus võib olla täiuslik — täielik — nagu Paradiisi täiuslikkuse eksistentsiaalsel ja looja tasandil; ta võib olla ebatäiuslik nagu aegruumi evolutsiooni kogemuslikul ja loodud-olendite tasandil; ta võib olla ka suhteline, ei täiuslik ega ebatäiuslik, nagu on Havonas eksistentsiaalsete-kogemuslike suhete teatud tasanditel.

¹⁹ ¶ Kui üritame aduda täiust kõigis suhtelisuse faasides ja vormides, puutume kokku seitsme võimaliku variandiga:

- ²⁰ 1. absoluutne täius kõikides aspektides;
- ²¹ 2. absoluutne täius mõnes faasis ja suhteline täius kõikides teistes aspektides;
- ²² 3. absoluutsed, suhtelised ja ebatäiuslikud aspektid erinevates seostes;
- ²³ 4. absoluutne täius mõnes suhtes, ebatäiuslikkus kõikides teistes;
- ²⁴ 5. absoluutset täiust mitte üheski suunas, suhteline täius kõikides avaldumisvormides;
- ²⁵ 6. absoluutset täiust mitte üheski faasis, suhteline mõnes, ebatäiuslikkus ülejäänud faasides;
- ²⁶ 7. absoluutset täiust mitte üheski omaduses, ebatäiuslikkus kõigis.

II. JUMAL

¹ Arenevad surelikud loodud-olendid tunnevad vastupandamatut soovi väljendada oma piiratud arusaamu Jumalast sümbolitena. Inimese teadlikkus oma kõlbelisest kohusest ja tema vaimne idealism kujutavad endast väärtustasandit — kogemuslikku reaalsust —, mida on raske sümboliseerida.

² Kosmiline teadvus eeldab Esimese Põhjuse, ühe ja ainsa mittepõhjusliku reaalsuse tunnustamist. Jumal, Kõikne Isa, toimib kolmel Jumalus-isiksuse tasandil, mis on alam-lõpmatu väärtusega ja kus jumalikkuse avaldumine on vaid suhteline:

³ 1. *eelisikuline tasand* — nagu Isa fragmentide, näiteks Mõttekohandajate teenistuses;

⁴ 2. *isikuline tasand* — nagu loodud ja sünnitatud olendite arengukogemuses;

⁵ 3. *üliisikuline tasand* — nagu teatud absoniitsete ja nendega seotud olendite ilmnenuks eksistentsis.

⁶ JUMAL on sõnaline sümbol, mis märgib Jumaluse kõiki isikustumisi. Igal Jumaluse toimimise isikulisel tasandil nõuab termin erinevat definitsiooni ja teda tuleb igal tasandil veel edaspidi ümber defineerida, sest seda terminit võib kasutada Jumaluse erinevate — kooskõlastatud või alluvate — isikustumiste märkimiseks; näiteks: Paradiisi Loojad-Pojad — kohalike universumite isad.

⁷ ¶ Terminit „Jumal”, nii nagu meie seda kasutame, võib mõista:

⁸ *määrangu järgi* — nagu Jumal-Isa;

⁹ *konteksti järgi* — kui seda kasutatakse teatud kindlast jumalustasandist või -seosest kõneldes. Kui tekib kahtlusi sõna „Jumal” täpse tõlgendamise osas, on soovitatav see siduda Kõikse Isa isikuga.

¹⁰ ¶ Termin „Jumal” märgib alati *isiksust*. Sõna „Jumalus” võib, aga ei pea märkima jumalikke isiksusi.

¹¹ ¶ Järgnevates kirjades kasutatakse sõna JUMAL järgmistes tähendustes:

¹² 1. *Jumal-Isa* — Looja, Juhtija ja Alalhoidja. Kõikne Isa, Jumaluse Esimene Isik;

¹³ 2. *Jumal-Poeg* — Kooskõlastatud Looja, Vaimne Juhtija ja Vaimne Korraldaja. Igavene Poeg, Jumaluse Teine Isik;

¹⁴ 3. *Jumal-Vaim* — Ühine Toimija, Kõikne Terviklikustaja ja Meele Annetaja. Lõpmatu Vaim, Jumaluse Kolmas Isik;

¹⁵ 4. *Ülim Jumal* — aja ja ruumi tegelikustuv ehk arenev Jumal. Isikuline Jumalus, kes sidestatult teostab loodud-olendi ja Looja identiteedi kogemuslikku saavutamist. Ülim Olend tajub isiklikult jumalusliku ühtsuse saavutamist aja ja ruumi arenevate loodud-olendite areneva ja kogemusliku Jumalana;

¹⁶ 5. *Seitsmekordne Jumal* — Jumaluse isiksus, kes tegelikult toimib ükskõik kus ajas ja ruumis. Paradiisi isikulised Jumalused ja nende loovad kaaslased, kes toimivad keskses universumis ja selle piiridest väljaspool ning võimsus-isikustuvad Ülima Olendina ajas ja

ruumis toimuva ühendava Jumaluse ilmutamise esimesel, loodu tasandil. See tasand ehk suuruniversum on sfäär, kus toimub Paradiisi isiksuste aegruumiline laskumine vastastikusel seoses arenevate olendite aegruumilise tõusuga;

¹⁷ 6. *Viimane Jumal* — superajas ja ületatud ruumis ilmnev Jumal. Ühendava Jumaluse avaldumise teine kogemuslik tasand. Viimane Jumal tähendab, et on saavutatud nende sünteesitud absoniitsete-üliisikulisete, aegruumi piire ületavate ja ilmnunud-kogemuslike väärtuste realiseerumine, mis koordineeruvad Jumaluse reaalsuse lõplikel loovustasandil;

¹⁸ 7. *Absoluutne Jumal* — aega ja ruumi ületavaid üliisikulisi väärtusi ja jumalikkuse tähendusi kogemusteks muutev Jumal, kes on praegu eksistentsiaalne *Jumalus-Absoluudina*. See on ühendava Jumaluse väljendumise ja avarumise kolmas tasand. Sellel üli-loomal tasandil kogeb Jumalus isikustumispotentsiaali ammendumist; kohtab täiuslikku jumalikkust ning kogeb üksteisele järgnevail, ikka kõrgemal kellekski teiseks isikustumise tasandil eneseilmutamisvõime ammendumist. Nüüd kohtab Jumalus *Määratlematut Absoluuti*, riivab teda ja kogeb samasust temaga.

III. ESIMENE ALLIKAS JA KESE

¹ Täielik, lõpmatu reaalsus on eksistentsiaalne seitsmes faasis ja seitsmes kooskõlastatud absoluudis:

² 1. Esimene Allikas ja Kese;

³ 2. Teine Allikas ja Kese;

⁴ 3. Kolmas Allikas ja Kese;

⁵ 4. Paradiisisaar;

⁶ 5. Jumalus-Absoluut;

⁷ 6. Kõikne Absoluut;

⁸ 7. Määratlematu Absoluut.

⁹ ¶ Esimese Allika ja Keskmene on Jumal täieliku reaalsuse suhtes esmane — tingimusteta. Esimene Allikas ja Kese on nii lõpmatu kui ka igavene ja seega võib talle piire või tingimusi seada vaid tema enda tahe.

¹⁰ Jumal — Kõikne Isa — on Esimese Allika ja Keskmene isiksus, sellena on ta lõpmatult juhtimist tähendav isiklikes suhetes kõikide kooskõlastatud ja alamate allikate ning keskmega. Selline juhtimine on *potentsiaalselt* isiklik ja lõpmatu, ehkki tänu kooskõlastatud ja alamate allikate, keskmega ning isiksuste tegutsemise täiuslikkusele ei tarvitse ta tegelikkuses kunagi toimida.

¹¹ Esimene Allikas ja Kese on seega esmane igas valdkonnas, olgu see jumalustatud või mittejumalustatud, isikuline või mitteisikuline, reaalne või potentsiaalne, piiritletud või lõpmatu. Ei eksisteeri ühtegi asja ega olendit, ei suhtelisust ega lõplikkust, mis poleks otseses või kaudses seoses Esimese Allika ja Keskmega ega sõltuks sellest.

¹² ¶ *Esimene Allikas ja Kese* seostub universumiga mitmel moel:

¹³ 1. materiaalsete universumite gravitatsiooni jõud koonduvad ala-Paradiisi gravitatsioonikeskmes. See ongi põhjus, miks tema isiku geograafiline asukoht on igaveseks ajaks määratud absoluutses suhtes Paradiisi alama ehk materiaalse tasandi jõu-energia keskusega. Ent Jumaluse absoluutne isiksus eksisteerib Paradiisi kõrgemal ehk vaimsel tasandil;

¹⁴ 2. meelega jõud koonduvad Lõpmatus Vaimus, eristuv ja lahknev kosmiline meel Seitsmes Meistervaimus, Ülima tegelikustuv meel aegruumilise kogemuse-na Majestonis;

¹⁵ 3. universumi vaimujõud koonduvad Igaveses Pojas;

¹⁶ 4. jumalustegevuse piiramatud võimalused asuvad Jumalus-Absoluudis;

¹⁷ 5. lõpmatu vastumõju piiramatud võimalused on Määratlematus Absoluudis;

¹⁸ 6. neid kahte Absoluuti — Määratletut ja Määratlematut — koordineerib ja ühendab Kõikne Absoluut, milles nad koordineeruvad ja ühinevad;

¹⁹ 7. areneva kõlbelise olendi või ükskõik millise teise kõlbelise olendi potentsiaalne isiksus koondub Kõikse Isa isiksuses.

²⁰ ¶ REAALSUS, nii nagu seda mõistavad piiritletud olendid, on osaline, suhteline ja varjutooline. Maksimaalne Jumaluse reaalsus, mida piiritletud olendid täielikult võivad mõista, sisaldub Ülimas Olendis. Siiski on olemas eelnevaid ja igavesi reaalsusi, ülipiiritletud reaalsusi, mis on aegruumi arenevate olendite Ülima Jumaluse eellased. Üritades näidata kõikse reaalsuse algupära ja iseloomu, oleme sunnitud kasutama aegruumilist arutluskäiku jõudmaks piiritletud meelega tasandile. Seepärast peab paljusid üheaegseid igavikulisi sündmusi esitama järjestikuste muutustena.

²¹ Aegruumiline loodud-olend käsitaks Reaalsuse algupära ja lahknemist järgmiselt: igavene ja lõpmatu MINA OLEN saavutas Jumaluse vabanemise määratlematu lõpmatuse kammitsaist talle omase ning igavesega vaba tahte rakendumise kaudu; see eristumine määratlematust lõpmatusest tekitas esimese *absoluutse jumaliku pingega*. See lõpmatusest eristumist põhjustav pingega leiab lahenduse Kõikses Absoluudis, kes toimib, et ühendada ja koordineerida Täieliku Jumaluse dünaamilist lõpmatust Määratlematu Absoluudi staatilise lõpmatusega.

²² Selles esimeses toimingus saavutas teoreetiline MINA OLEN isiksuse realiseerumise, muutudes üheaegselt nii Algse Poja Igaveseks Isaks kui ka Paradiisisaare Igaveseks Allikaks. Koos Poja eristumisega Isast ja Paradiisi juuresolekul ilmusid Lõpmatu Vaimu isik ja keskne universum Havona. Kooseksisteerivate isikustunud Jumaluste — Igavesega Poja ja Lõpmatu Vaimu — ilmumisega vältis Isa isiksusena muidu paratamatut lahustumist kogu Täieliku Jumaluse potentsiaalis. Sealtpäele täidab Isa kogu Jumaluse potentsiaali ainult

Kolmsus-seoses oma kahe kooskõlas tatud Jumalusega, kuna üha kogemuslikum Jumalus tegelikustub Ülimuslikkuse, Lõplikkuse ja Absoluutsuse jumalikel tasanditel.

²³ ¶ *Mõiste MINA OLEN* on filosoofiline mõõndus, mille teeme inimese piiratud, aja ja ruumi köidikute-ga seotud mõistusele loodud-olendi suutmatuse tõtu mõista igavikulisi eksistentse — alguse ning lõputa reaalsusi ja suhteid. Aegruumilise loodud-olendi jaoks peab kõikidel asjadel olema algus, välja arvatud AINSAL PÕHJUSTAMATUL — esmasel põhjuste põhjusel. Seepärast käsitleme seda filosoofilist väärtustasandit kui MINA OLEN, õpetades samal ajal kõigile looduile, et Igavene Poeg ja Lõpmatu Vaim on sama igavesed nagu MINA OLEN; teisisõnu — kunagi ei ole olnud aega, mil MINA OLEN poleks olnud Poja ja koos temaga ka Vaimu Isa.

²⁴ ¶ Sõnaga *Lõpmatu* märgitakse seda täiust, lõplikkust, mida kätkeb endas Esimese Allika ja Keskme esmasus. *Teoreetiline MINA OLEN* on „tahte lõputuse” olendfilosoofiline laiendus, ent *Lõpmatu* on *tegelik* väärtustasand, mis esitab Kõikse Isa absoluutse ja piiramatu vaba tahte tõelise lõpmatuse igavikulist pinget. Seda käsitust nimetatakse mõnikord *Lõpmatuks Isaks*.

²⁵ Suur osa häämingust, mida tunnevad kõikide, nii alamate kui ka kõrgemate tasandite olendid, kes üritavad leida *Lõpmatu* Isa, tuleneb nende mõistmise piiratudusest. Kõikse Isa absoluutne esmasus ei ilmne lõpmatusest alamatel tasanditel, seepärast on võimalik, et ainult Igavene Poeg ja *Lõpmatu Vaim* tunnevad Isa tõeliselt lõpmatuna; kõikide teiste isiksuste jaoks tähendab selline lähenemisviis usu küsimust.

IV. UNIVERSUMI REAALSUS

¹ Reaalsus tegelikustub universumi eri tasanditel erinevalt; reaalsus saab alguse Kõikse Isa lõpmatus tah-tes ja selle tahte kaudu ning seda on võimalik käsitada universumi tegelikustumise paljudel eri tasanditel kolmes põhifaasis:

² 1. *jumalustamata reaalsus* küünib mitteisikulisest energiasfääridest kõikse eksistenti isikustamatute väärtuste reaalsuse valdkondadeni, isegi Määratlematu Absoluudi kohalolekuni;

³ 2. *jumalustatud reaalsus* hõlmab kõiki lõpmatu Jumaluse potentsiaale, ulatudes madalaimast piiritletust kõrgeima lõpmatuni läbi kõigi isiksuse valdkondade, seega sisaldub temas kõik isikustatav ja rohkemgi veel — see ulatub isegi Jumalus-Absoluudi kohalolekuni;

⁴ 3. *vastastikseoses olev reaalsus*. Eeldatavasti on universumi reaalsus kas jumalustatud või jumalustamata, ent jumalustatud olenditest madalamatele eksisteerib avar vastastikseoses olev reaalsus, mis on potentsiaalne ja tegelikustuv ning mida on raske millegagi samastada. Suur osa sellest kooskõlastatud reaalsusest sisaldub Kõikse Absoluudi valdkondades.

⁵ Esmase reaalsuse põhikäsitlus on järgmine: Isa kutsub esile Reaalsuse ja toetab seda. On olemas kaks *erinevat* põhireaalsust: jumalustatud ja jumalustamata — Jumalus-Absoluut ja Määratlematu Absoluut. Põhiline *suhe* on nendevaheline pinge. Too Isa loodud jumalik pinge laheneb täielikult Kõikses Absoluudis ja igavikustub selles.

⁶ ¶ Aja ja ruumi seisukohalt saab reaalsust täiendavalt jagada:

⁷ 1. *reaalne ja potentsiaalne*. Oma väljenduslikus täiuses eksisteerivad reaalsused vastandina neile, milles sisaldub varjatud kasvuvõime. Igavene Poeg on absoluutne vaimne tegelikkus, suurelik inimene on väga suures osas realiseerumata vaimne potentsiaalsus;

⁸ 1. *absoluutne ja alamabsoluutne*. Absoluutsete reaalsuste eksistents on igavene. Alamabsoluutsed reaalsused projitseeruvad kahel tasandil: absoniitsed reaalsused, mis on relatiivsed nii aja kui ka igaviku suhtes, ja piiritletud reaalsused, mis projitseeruvad ruumis ning tegelikustuvad ajas;

⁹ 2. *eksistentsiaalne ja kogemuslik*. Paradiisi Jumalus on eksistentsiaalne, aga ilmsiks tulevad Ülim ja Viimane on kogemuslikud;

¹⁰ 3. *isikuline ja ebaisikuline*. Jumaluse avardumine, isiksuse väljendumine ja universumi evolutsioon on igavesti tingitud Isa vaba tahte aktist, kes igaveseks ajaks eraldas Igaveses Pojas koonduvad meel-vaimsed-isikulisel tegelikkuse ja potentsiaalsuse tähendused ning väärtused kõigest sellest, mis koondub igavesele Paradiisisaarele ning on sellest lahutamatu.

¹¹ ¶ *Mõiste PARADIIS* hõlmab universumi reaalsuse kõikide faaside isikulisi ja mitteisikulisi keskpunktte omavaid Absoluute. Vastavalt määratletud Paradiis võib tähendada ka reaalsuse, Jumaluse, jumalikkuse, isiksuse ja energia ükskõik millist vormi või kõiki vorme — vaimseid, mõistuslikke või materiaalseid. Mis puutub väärtustesse, tähendustesse ja tegelikku eksistenti, siis on Paradiis nende kõikide lähtekoht, tegevuspaik ja saatus.

¹² ¶ *Paradiisisaar* — kui Paradiis ei ole määratletud mõnel teisel moel — on Esimese Allika ja Keskme ainelis-gravitatsioonilise juhtimise Absoluut. Paradiis on liikumatu, universumite universumis püsib ta ainsana paigal. Paradiisisaarel on oma asukoht universumis, ent tal pole ruumilist asendit. See igavene Saar on mineviku, oleviku ja tuleviku füüsiliste universumite tegelik allikas. Keskne Valgusesaar tuleneb Jumalusest, kuid on vaevast ise Jumalus; ka pole materiaalne loodu osa Jumalusest, vaid tagajärg.

¹³ Paradiis ei ole looja, ta on universumi paljude ilmingute ainulaadne juhtija, palju enam juhtija kui korraldaja. Kõikides materiaalsetes universumites mõjutab Paradiis nende olendite reaktsioone ja käitumist, kel on tegu jõu, energia ja võimuga, Paradiis ise on aga ainukordne, erandlik ja universumitest eraldatud. Paradiis ei esinda mitte midagi ja mitte miski ei esinda

Paradiisi. See ei ole jõud ega kohalolek, see on lihtsalt *Paradiis*.

V. ISIKSUSTE REAALSUSED

¹ Isiksus on üks jumalustatud reaalsuse tasandeid, ta ulatub surelike ja keskteeliste tasandist — kus palveldamise ja tarkuse kaudu on saavutatud meele kõrgem aktiviseerumine — läbi morontia- ja vaimse tasandi isiksuse staatuse lõplikkuse saavutamiseni. See on surelike ja nendetaoliste olendite arenev tõusmine, kuid universumis kohtab arvukalt ka muid isiksuste klasse.

² Reaalsus allub üldisele avarandumisele, isiksus lõputule mitmekesisustumisele ning nad mõlemad on suutelised peaaegu piiramatuks Jumalusega kooskõlastamiseks ja igaveseks stabiliseerumiseks. Kui mitteisikulise reaalsuse ümberkujunemise ulatus on täpselt piiritletud, siis isiksuse reaalsuse üha edeneval evolutsioonil pole meie teada mingeid piire.

³ Saavutatud kogemuslikel tasanditel on kõik isiksuste klassid või väärtused tihedalt seotud ja isegi kaasloovad. Koguni Jumal ja inimene võivad elada koos ühe ühinenud isiksusena, nagu seda nii hästi tõestab Inimese Poja ja Jumala Poja Kristus Miikaeli praegune staatus.

⁴ Kõik lõpmatusest alamad isiksuste liigid ja -faasid on assotsiatiivselt kättesaadavad ja potentsiaalselt kaasloovad. Eelisikulist, isikulist ja üliisikulist seob koordineeritud saavutuste, järk-järgult kasvavate edusammude ja kaasloomevõime ühine potentsiaal. Mitteisikuline ei muutu aga mitte kunagi vahetult isikuliseks. Isiksus pole ealeski spontaanne — see on Paradiisi-Isa kingitus. Isiksus lisatakse energiale ja ta seostub ainult elavate energiasüsteemidega, identiteet võib seostuda elutute energiavormidega.

⁵ ¶ Kõikne Isa on isiksuse reaalsuse, isiksuse annetamise ja isiksuse saatuse saladus. Igavene Poeg on absoluutne isiksus, vaimse energia, morontia vaimude ja täiustunud vaimude saladus. Ühine Toimija on vaim-meele isiksus, intellekti ja arukuse allikas ning kõikehõlmav meel. Paradiisisaar aga on mitteisikuline ja ekstravaimne; ta on universaalse keha olemus, füüsilise aine allikas ja kese ning universaalse ainelise reaalsuse absoluutne näidis-alkuju.

⁶ ¶ Need kõikse reaalsuse omadused ilmnevad Urantia inimkogemuses järgmistel tasanditel:

⁷ 1. *keha*. Inimese materiaalne ehk füüsiline organism. Oma loomult ja päritolult animaalne elektroemiline mehhanism;

⁸ 2. *meel*. Inimorganismi mõtlej, tajuv ja tunde mehhanism. Kogu teadvustatud ja alateadvuslik kogemus. Tundeeluga ühendatud intellekt, mis tõuseb palveldamise ja tarkuse kaudu vaimsele tasandile;

⁹ 3. *vaim*. Inimese meeles elav jumalik vaim — Mõttekohandaja. See surematu vaim on eelisikuline —

ta pole isiksus, ehkki tema saatuseks on muutuda ellujääva sureliku loodud-olendi isiksuse osaks;

¹⁰ 4. *hing*. Inimhing on kogemuslik saavutus. Kui surelik olend otsustab „teha taevase Isa tahtmist”, saab inimeses elavast vaimust inimkogemuse *uue reaalsuse* isa. Surelik ja materiaalne meel on tollesama reaalsuse ema. Selle uue reaalsuse olemuslik alus pole ei materiaalne ega vaimne — see on *morontialik*. See on ilmsiks tulev surematu hing, mille saatuseks on määratud pärast keha surma ellu jääda ja alustada tõusuteed Paradiisi.

¹¹ ¶ *Isiksus*. Sureliku inimese isiksus pole ei keha, meel ega vaim, ka mitte hing. Isiksus on lakkamatus muutumises oleva loodud-olendi kogemuse ainuke muutumatu reaalsus, ta ühendab kõik teised individuaalsusega seotud tegurid. Isiksus on Kõikse Isa ainulaadne annetus elavatele ning nendega seostuvatele materia-, meele- ja vaimuenergiatele, mis jääb ellu koos morontia hingega.

¹² ¶ Sõna *morontia* tähistab ulatuslikku ainelise ja vaimse tasandi vahele jäävat tasandit. Ta võib märkida isikulisi või ebaisikulisi reaalsusi, elavaid või elutuid energiasid. Morontia lõimelõng on vaimne, kude füüsiline.

VI. ENERGIA JA ALGKUJU

¹ Kõike ja mida tahes olemasolevat, mis vastab Isa isiksusringlusele, nimetame me isikuliseks. Kõike ja mida tahes olemasolevat, mis vastab Poja vaimuringlusele, nimetame vaimuks. Kõike ja seda, mis vastab Ühise Toimija meelinglusele, nimetame meeleks, meeleks kui Lõpmatu Vaimu lahutamatuks omaduseks — meeleks kõikides tema faasides. Kõike ja mida tahes, mis vastab ala-Paradiisis koonduvale ainelis-gravitatsioonilisele ringlusele, nimetame aineks — energia-aineks kõikides tema muundumisvormides.

² ¶ Sõna ENERGIA kasutame kõikehõlmava terminina nii vaimu, meele kui ka aine vallas. Sõna „jõud” [*force*] kasutatakse sama laialdaselt. „Võimsus” [*power*] piirdub harilikult aine elektrontasandiga või lineaargravitatsioonile reageeriva ainega suuruniversumis. Sama ingliskeelset sõna [*power*] kasutatakse ka suveräänsuse tähistamiseks. Me ei saa nõustuda nende jõu, energia ja võimsuse definitsioonidega, mis on teil üldiselt käibel. Teie keel on sedavõrd vaene, et me peame nendele terminitele andma mitu erinevat tähendust.

³ ¶ *Füüsiline energia* on tajutava liikumise, tegevuse ja potentsiaali kõiki faase ning vorme märkiv mõiste.

⁴ Füüsilise energia ilminguid käsitledes kasutame tavaliselt termineid „kosmiline jõud”, „esilekerkiv energia” ja „universumi võimsus”. Sageli kasutatakse neid järgmiselt:

⁵ 1. *kosmiline jõud* hõlmab kõik Määratlematust Absoluudist tulenevad energiad, mis veel ei reageeri Paradiisi gravitatsioonile;

⁶ 2. *esilekerkiv energia* märgib kõiki energiaid, mis reageerivad küll Paradiisi gravitatsioonile, kuid mitte veel kohalikule ehk lineaargravitatsioonile. Tegu on energia-aine elektroneelse tasandiga;

⁷ 3. *universumi võimsus* kätkeb kõiki energiavorme, mis reageerivad küll endiselt Paradiisi gravitatsioonile, ent samal ajal ka otseselt lineaargravitatsioonile. See kujutab endast energia-mateeria ja kõikidele sellele järgnevate evolutsioonide elektrontasandit.

⁸ ¶ *Meel* on nähtus, mis viitab tõigale, et lisaks erisugustele energiasüsteemidele on olemas ja toimib *elav abi*, see kehtib intellekti kõikidel tasanditel. Isiksuses astub meel alati vaimu ja mateeria vahele, seetõttu valgustab universumit kolmesugune valgus: aineiline valgus, intellektuaalne taip ja vaimne helendus.

⁹ ¶ *Valgus* — vaimne helendus — on sõnaline sümbol, kõnekujund, mis märgib erinevatesse klassidesse kuuluvaid vaimolendeid iseloomustavaid isiksuslikke ilminguid. See valguskiirgus pole mingil kombel seotud ei intellektuaalse taibu ega füüsilise valgusega.

¹⁰ ¶ *ALGKUJU* võib projitseerida ainelise, vaimse või meelega omase energiana või nende energiatega mis tahes kombinatsioonina. See võib läbistada isiksusi, identiteete, olemusvorme või eluta ainet. Aga algkuju on algkuju ja jääb algkujuks, paljundamise teel sünnivad üksnes koopiad.

¹¹ Algkuju võib energiat kujundada, aga ta ei juhi seda. Energia-aine ainsaks juhtijaks on gravitatsioon. Ei ruum ega algkuju reageeri gravitatsioonile, kuid ruum ja algkuju pole omavahel seotud: ruum ei ole algkuju, ka mitte potentsiaalne algkuju. Algkuju on reaalsuse osade paigutus, mis on juba maksnud kogu oma gravitatsioonivõla; iga algkuju *reaalsus* koosneb tema energiatega, meelest, vaimust või materiaalistest osistest.

¹² *Täielikuga* seostuva vaatepunkti vastandina avab algkuju energia ja isiksuse *individuaalse* aspekti. Isiksuse või identiteedi vormid on energiast (füüsilisest, vaimsest või meelest) lähtuvad algkujud, kuid pole sellele loomuomased. Selle energia või isiksuse olemuse, mis põhjustab algkuju ilmumise, võib omistada Jumalale — Jumalusele —, Paradiisi jõu rakendumisele, isiksuse ja jõu kooseksisteerimisele.

¹³ Algkuju on see algne näidis, mille järgi valmistatakse koopiad. Igavene Paradiis on algkujude absoluut, Igavene Poeg on isiksuse algkuju, Kõikne Isa on nende mõlema otsene esiisa ja algallikas. Ent Paradiis ei saa annetada algkuju ja Poeg ei saa annetada isiksust.

VII. ÜLIM OLEND

¹ Tervikuniversumi jumalusmehhanism on igavikuliste suhete osas kahene. Jumal-Isa, Jumal-Poeg ja Jumal-Vaim on igavesed — eksistentsiaalsed olendid —, kuid Ülim Jumal, Viimane Jumal ja Absoluutne Jumal on Jumaluse *tegelikustuvad* isiksused tervikuniversumi evolutsioonilise avarandumise aegruumilistes ning aja ja

ruumi piire ületanud sfäärides Havona-järgsetel ajastutel. Need Jumaluse tegelikustuvad isiksused on tulevikus igavesed — alates sellest ajast, mil ja kui nad kasvavates universumites võimsus-isikustuvad, kasutades igaveste Paradiisi Jumaluste ühendavate ja loovate potentsiaalide kogemusliku tegelikustumise tehnikat.

² Seega on Jumalus oma olemuselt kahene:

³ 1. *eksistentsiaalne* — olendid, kes on olemas igavesti, nii minevikus, olevikus kui ka tulevikus;

⁴ 2. *kogemuslik* — olendid, kes tegelikustuvad Havona-järgses olevikus, kuid kelle eksistents on lõputu kogu tuleviku igavikus.

⁵ ¶ Isa, Poeg ja Vaim on eksistentsiaalsed — eksistentsiaalsed tegelikkuses (ehkki kõik nende potentsiaalid on eeldatavalt kogemuslikud). Ülim ja Viimane on täielikult kogemuslikud. Jumalus-Absoluut on kogemuslik tegelikustumise mõttes, eksistentsiaalne aga potentsiaalsuse suhtes. Jumaluse olemuslik tuum on igavene, aga ainult kolm Jumaluse algupärast isiksust on määratlematult igavesed. Kõik teised Jumaluse isiksused omavad päritolu, kuid oma saatuselt on igavesed.

⁶ Väljendunud eksistentsiaalse Jumalusena Pojas ja Vaimus, taotleb Isa praegu kogemuslikku väljendumist tänini isikustamata ja ilmutamata jumalustasanditel Ülima Jumalana, Viimase Jumalana ja Absoluutse Jumalana, ent neid kogemuslikke Jumalusi pole praegu veel täielikult olemas, nende tegelikustumisprotsess kestab.

⁷ ¶ Havonas asuv *Ülim Jumal* on kolmese Paradiisi Jumaluse isikuline vaimpeegeldus. See assotsiatiivne jumalussuhe laieneb nüüd loovalt Seitsmekordses Jumalas ja üldistub suuruniversumis Kõikvõimsa Ülima kogemuslikus võimsuses. Kolme isikuna eksisteeriv Paradiisi Jumalus areneb seega kogemuslikult Ülimuslikkuse kahes faasis, kusjuures need duaalsed faasisid on võimsuse ja isiksusena ühildunud üheks Issandaks, Ülimaks Olendiks.

⁸ Kõikne Isa saavutab vabatahtliku vabanemise lõpmatuse köidikuist ja igaviku ahelaist kolmsustumise, Jumaluse kolmese isikustumise teel. Suuruniversumi aegruumilistes segmentides areneb Ülim Olend Jumaluse seitsmekordse avaldumise alamigavikulise isiksusühendusena.

⁹ ¶ *Ülim Olend* ei ole otsene looja, kui välja arva ta see, et ta on Majestoni isa, ent ta on loodud-olendi ja Looja vahelise universumi tegevust sünteesiv kooskõlastaja. Praegu arenevates universumites tegelikustuv Ülim Olend on aegruumilise jumalikkuse ning kogemuslikult aja ja ruumi Ülimate Loojatega seostuva kolmsusliku Paradiisi Jumaluse jumalusseostaja ning sünteesija. Lõplikult tegelikustununa kehastab see arenev Jumalus piiritletuse ja lõpmatuse igavest ühtesulamist — kogemusliku võimsuse ja vaimisiksuse igikestvat ja hävimatut liitu.

¹⁰ Kogu aegruumiline piiritletud reaalsus on areneva Ülima Olendi suunaval taganttõukamisel osake selle reaalsuse kõikide faaside ja väärtuste üha kasvavast mobiliseerumisest ning pidevalt täiustuvast ühendumisest (võimsuse ja isiksuse sünteesist), millega liituvad ka Paradiisi reaalsuse erinevad faasid. Selle kõige lõpptulemuseks ja eesmärgiks on püüda jõuda superloodud-olendite absoniitsetele tasanditele.

VIII. SEITSMEKORDNE JUMAL

¹ Korvamaks areneva loodud-olendi piiritletud seisundit ja talle omaseid mõistmispääsmeid, on Kõikne Isa paika pannud Jumalusele lähenemise seitsmese tee:

² 1. Paradiisi Loojad-Pojad;

³ 2. Päevilt Vanad;

⁴ 3. Seitse Meistervaimu;

⁵ 4. Ülim Olend;

⁶ 5. Jumal-Vaim;

⁷ 6. Jumal-Poeg;

⁸ 7. Jumal-Isa.

⁹ ¶ Jumaluse niisugune seitsmekordne isikustumine ajas ja ruumis ning seitsmele superuniversumile võimaldab surelikul inimesel saavutada Jumala — kes on vaim — lähedalolek. See seitsmekordne Jumalus, kes võimsustub-isikustub aegruumi piiritletud olenditele mõnikord Ülima Olendina, on Paradiisi tõusu elujärgus viibivate arenevate surelike toimiv Jumalus. Selline Jumala äratundmise kogemuslik avastuslik elujärk algab kohaliku universumi Looja-Poja jumalikkuse mõistmisest, seejärel tõustakse superuniversumi Päevilt Vanadeni ja üheni Seitsmest Meistervaimust ning nende kaudu Paradiisi, kus jõutakse Kõikse Isa jumaliku isiksuse avastamise ja tunnustamiseni.

¹⁰ ¶ Suuruniversum on Ülimuslikkuse Kolmsuse, Seitsmekordse Jumala ja Ülima Olendi kolmekordse Jumaluse riik. Ülim Jumal on potentsiaalsena Paradiisi-Kolmsuses, kellelt ta saab oma isiksuslikud ja vaimsed omadused, ent praegu tegelikustub ta Loojates-Poegades, Päevilt Vanades ja Meistervaimudes — neil saab ta oma võimsuse kui aja ja ruumi superuniversumite Kõikvõimas. Selle vahetu Jumala võimsuse avaldamine arenevates loodud-olendites toimub tegelikult ajas ja ruumis üheaegselt nende endi arenguga. Mitteisikuliste tegevuste väärtustasandil arenev Kõikvõimas Ülim ja Ülima Jumala vaimisik on üks ja seesama reaalsus — Ülim Olend.

¹¹ Seitsmekordse Jumala jumalusühenduses kujutavad Loojad-Pojad endast mehhanismi, mille kaudu saab surelik surematuks ja piiritletu pääseb lõpmatu embusse. Ülim Olend annab vahendi võimsuse ja isiksuse liikumapanekuks, nende jumalikuks sünteesiks, kõikideks nendeks mitmetahulisteks toiminguteks, võimaldades nõnda piiritletul absoniitsust saavutada ja võimalike tulevaste tegelikustumiste kaudu

üritada jõuda Viimaseni. Loojad-Pojad ja nendega tihedasti seostuvad Jumalikud Hoolekandjad osalevad selles ülimas liikumapanekus, Päevilt Vanad ja Seitse Meistervaimu aga on arvatavasti igaveseks seatud pidevalt vastutama suuruniversumi korraldamise eest.

¹² Seitsmekordse Jumala tegevus sai alguse seitsme superuniversumi kujundamise aegadest ning laieneb tulevikus eeldatavasti seoses loodud väliskosmose evolutsiooniga. Nende tulevikuuniversumite organiseerimine, mis kuuluvad järkjärgulise evolutsiooni esmasse, teisesse, kolmandasse ja neljandasse kosmosetasandisse, avab kahtlemata transtsendentse ja absoniitse lähenemistee Jumalusele.

IX. VIIMANE JUMAL

¹ Nii nagu Ülim Olend areneb samm-sammult talle eelnevast jumalikkusest, mis sisaldub suuruniversumit hõlmavas energia- ja isiksusepotentsiaalis, avaldub Viimane Jumal aegruumilised piirid ületanud teravikuniversumi jumalikkuse potentsiaalidest. Viimase Jumaluse tegelikustumine annab märku esimese kogemusliku Kolmsuse absoniitsusest ühinemisest ja tähendab ühtsustuvat Jumaluse laienemist loova eneseteostuse teisel tasandil. Tegu on Paradiisi absoniitsete reaalsuste tegelikustumise isiksuse-võimsuse ekvivalendiga, mis sünnib universumi kogemusliku Jumalusena aegruumiliste väärtuste ületamise käigus ilmnevatel tasanditel. Sellise kogemusliku arengu lõpuleviimine pakub lõplikku teenistus-saatust kõigile aegruumilistele loodud-olenditele, kes on Ülima Olendi lõpliku teostumise ja Seitsmekordse Jumala toe abil jõudnud absoniitsetele tasanditele.

² ¶ Viimane Jumal märgib isikulist Jumalust, kes toimib absoniitsetel jumalustasanditel ning aja ja ruumi piirid ületanud universumifäärides. Sõna „viimane” tähistab Jumaluse enam kui ülimalt ilmnemist. Piiritletud olendid mõistavad Kolmsuse ühildumist Ülimana, absoniitsed olendid mõistavad Paradiisi Kolmsuse ühildumist Viimasena.

³ Kõikne Isa on areneva Jumaluse mehhanismi kaudu tegelikult hõivatud isiksuse koondamise ja võimsuse mobiliseerimise hiiglasliku ning hämmastava aktiga vastavatel universumi jumaliku reaalsuse piiritletud, absoniitsete ja koguni absoluutsete väärtuste tähendustasanditel.

⁴ Paradiisi kolm esimest ja minevikult igavest Jumalust — Kõikne Isa, Igavene Poeg ja Lõpmatu Vaim — täienevad igaveses tulevikus isiksuslikult omavahel seostuvate arenevate Jumaluste — Ülima Jumala, Viimase Jumala ja võimalik, et ka Absoluutse Jumala — kogemusliku tegelikustumisega.

⁵ ¶ Ülim Jumal ja Viimane Jumal, kes praegu kogemuslikes universumites arenevad, ei ole eksistentsiaalsed: nad pole igavesed minevikult. Neil on ainult igavene tulevik; nad on aegruumiliselt ja transtsendentselt igavikulised. Neil Jumalustel on ülimald, viimased

ja võib-olla ka ülimad-viimased omadused, ent nende kogemusse kuulub ajalooline universumipäritolu. Neile ei tule iial lõppu, aga nendel kui isiksustel oli algus. Tõsi, nad on igaveste ja lõpmatute jumaluspotentsiaalide tegelikustumised, aga nad ise pole tingimusteta igavesed ega lõpmatud.

X. ABSOLUUTNE JUMAL

¹ *Jumalus-Absoluudi* igavene reaalsus kätkeb endas palju sellist, mida ei saa aegruumilise piiritletud meele jaoks täielikult ära seletada, kuid *Absoluutse Jumala* tegelikustumine oleks kooskõlas teise kogemusliku Kolmsuse, Absoluutse Kolmsuse ühildumisega. See kujutaks endast absoluutse jumalikkuse kogemuslikku teostumist, absoluutsete tähenduste ühendumist absoluutsetel tasanditel; me pole aga kindlad kõikide absoluutsete väärtuste suhtes, sest meile pole kunagi kinnitatud, et Määratlematu Absoluut peaks olema samaväärne Lõpmatusega. Absoluutsetes tähendustes ja lõpmatus vaimuses sisalduvad lõplikust ületavad saatused, ilma nende kahe saavutamata reaalsuseta ei suuda me absoluutseid väärtusi määratleda.

² Absoluutne Jumal on kõikide absoniitsetest olenditest kõrgemate olendite teostumise saavutuslik eesmärk, ent Jumalus-Absoluudi võimsuse ja isiksuse potentsiaal ületab meie arusaamise piirid ning meelsami me ei käsitleks neid reaalsusi, mis jäävad kogemuslikust tegelikustumisest nii kaugele.

XI. KOLM ABSOLUUTI

¹ Kui Tegude Jumalas toimiv Kõikse Isa ja Igavese Poja ühendatud mõte pani aluse jumaliku ja keske universumi loomisele, järgis Isa oma mõtte kujunemist Poja sõnaks ning nende Ühise Teostaja teoks, lahutades oma Havona-kohaloleku lõpmatuspotentsiaalidest. Need avamata lõpmatuspotentsiaalid jäävad ruumiliselt varjatuiks Määratlematus Absoluudis ning jumalikulooritatuiks Jumalus-Absoluudis, samal ajal aga saavad Kõikse Absoluudi, Paradiisi-Isa ilmutamata lõpmatuse-ühtsuse toimimise kaudu üheks.

² Nii kosmilise kui ka vaimujõu varud on praegu alutatud pidevalt edenevale ilmutumis-teostumisprotsessile, sest kogu reaalsuse rikastumist mõjutab kogemuslik kasv ning Kõikse Absoluudi teostatav kogemusliku ja eksistentsiaalse korrelatsioon. Tänu Kõikse Absoluudi tasakaalustavale kohalolekule saavutab Esimene Allikas ja Kese kogemusliku jõu avardumise, naudib samastumist oma arenevate olenditega ning saavutab kogemusliku Jumaluse laienemise Ülimuslikkuse, Lõplikkuse ja Absoluutsuse tasandile.

³ ¶ Kui pole võimalik eksimatult eristada Jumalus-Absoluuti Määratlematust Absoluudist, määratletakse nende oletatavasti ühist või kooskõlastatud kohalolekut kui Kõikse Absoluudi tegevust.

⁴ ¶ 1. *Jumalus-Absoluut* näib olevat kõikvõimas aktiveerija, Määratlematu Absoluut aga ülimuslikult

ühendatud ja lõplikult kooskõlastatud universumite universumi, isegi universumite kohal olevate universumite loendamatu valmis ning praegu või tulevikus valmivate universumite ülisuutlik mehhaniseerija.

⁵ Jumalus-Absoluut ei või reageerida ühelegi olukorrale universumis absoluutsest madalamal moel — või vähemasti ei tee ta seda. Selle Absoluudi iga reaktsioon mis tahes olukorrale näib pidavat silmas kõikide loodud asjade ja olendite heaolu mitte ainult käesoleva eksisteerimisjärgu, vaid kogu tulevase igaviku lõputute võimaluste seisukohalt.

⁶ Jumalus-Absoluut on see potentsiaal, mille eraldas täielikust lõpmatust reaalsusest Kõikse Isa vabatahtlik valik ning milles toimub kogu jumalik tegevus, nii eksistentsiaalne kui ka kogemuslik. Tegemine on *Määratlematu Absoluudiga* ja see eristab teda *Määratlematust Absoluudist*; neile mõlemale tuleb aga lisada veel Kõikne Absoluut, et hõlmata kogu absoluutset potentsiaali.

⁷ ¶ 2. *Määratlematu Absoluut* on mitteisikuline, väljaspool jumalikkust asuv ja jumalikutamata. See pärast polegi Määratlematul Absoluudil ei isiksust, jumalikkust ega mingeid looja eesõigusi. Ei faktid ega tõde, kogemus ega ilmutus, filosoofia ega absoniitsus suuda tungida selle universumi-omadusteta Absoluudi olemusse ja iseloomu.

⁸ Selgitagem kohe, et Määratlematu Absoluut on suuruniversumit läbistav *positiivne reaalsus*; ilmselt ulatub ta kosmoses võrdsel määral ka seitsme superuniversumi piiride taha, sinna hiiglaslikku kosmilise tühjusse — jõu avaldumiste ja materia-eelsete evolutsioonide tallermaale. Määratlematu Absoluut ei ole pelgalt negativistlik filosoofiline käsitlusviis, mis põhineb määratlematu ja tingimatu universaalsusest, ülimuslikkusest ja esmasusest kõneleval metafüüsikal. Määratlematu Absoluut on universumi positiivne ülemvõim lõpmatuses; see ülemvõim on kosmiliselt jõult piiramatult, kuid seda määratleb väga täpselt elu, meele, vaimu ja isiksuse olemasolu ning lisaks Paradiisi-Kolmsuse tahtereaktsioonid ja olulised korraldused.

⁹ Me oleme veendunud, et Määratlematu Absoluut pole eristumatu ja kõikjale küündiv mõjuvõim, mida annaks võrrelda kas metafüüsika panteistlike arusaamadega või teaduse omaaegse eetrihüpoteesiga. Määratlematu Absoluut on jõult piiramatult, Jumaluse osas määratletud, aga me ei mõista täielikult selle Absoluudi seost universumite vaimureaalsustega.

¹⁰ ¶ 3. *Kõikne Absoluut* oli loogiliselt võttes vältimatu, kui Kõikne Isa jagas absoluutse vaba tahte aktiga universumireaalsused jumalustatud ja jumalustamata — isikustatavaiks ja mitteisikustatavaiks — väärtusteks. Kõikne Absoluut on Jumaluse ilming, mis viitab universumireaalsuse niisuguse vaba tahte aktiga jaotamisel tekkinud pinge lahenemisele ning toimib nende eksistentsiaalsete potentsiaalide kogusummade siduva kooskõlastajana.

¹¹ ¶ Kõikse Absoluudi pinge-kohalolek märgib jumalustatud reaalsuse ja jumalustamata reaalsuse vahelise erinevuse kadumist, mis leiab vältimatult aset vabatahtelise jumalikkuse dünaamika lahutamisel määratlematu lõpmatuse staatilisusest.

¹² ¶ Pidage alati meeles: potentsiaalne lõpmatus on absoluutne ja igavikust lahutamatu. Tegelik lõpmatus ajas ei saa kunagi olla midagi muud kui osaline ja peab järelikult olema mitteabsoluutne, ka tegeliku isiksuse lõpmatus saab olla absoluutne ainult määratlematu Jumaluses. Ning just lõpmatuspotentsiaali erinevus Määratlematus Absoluudis ja Jumalus-Absoluudis igavikustab Kõikse Absoluudi, muutes sellega kosmiliselt võimalikuks aineliste universumite eksistentsi ruumis ja vaimselt võimalikuks piiritletud isiksuste eksistentsi ajas.

¹³ Piiritletu võib eksisteerida kosmoses kõrvuti Lõpmatuga ainult seetõttu, et Kõikse Absoluudi ühendav kohalolek taandab nii täiuslikult pinged aja ja igaviku, piiritletuse ja lõpmatuse, reaalsuspotentsiaali ja reaalse tegelikkuse, Paradiisi ja kosmose, inimese ja Jumala vahel. Assotsiatiivselt moodustab Kõikne Absoluut astmeliselt kulgeva areneva reaalsuse tsooni, mis on olemas nii aegruumis kui ka ületatud aegruumis, alllõpmatu Jumaluse avaldumise universumites.

¹⁴ Kõikne Absoluut on staatilis-dünaamilise Jumaluse potentsiaal, mis ajalis-igavikulistel tasanditel teostub piiritletud-absoluutsete väärtustena ja kogemuslik-eksistentsiaalse lähenemise võimalikkusena. See Jumaluse käsitamatu aspekt võib olla staatiline, potentsiaalne ja seostav, kuid praegu tervikuniversumis tegutsevate intellektiga isiksuste suhtes pole ta ei kogemuslikult loov ega arenev.

¹⁵ ¶ *Absoluut*. Need kaks Absoluuti — määratletud ja määratlematu — võivad oma tegevuses näida mõistustlikele olenditele täiesti ilmselt lahknevad, aga nad ühendatakse täiuslikult ja jumalikul Kõikses Absoluudis ning tema kaudu. Lõplikult mõistetuna on kõik kolm üks Absoluut. Lõpmatust madalamatel tasanditel on nad tegevuslikult eristuvad, lõpmatuses aga ÜKS.

¹⁶ ¶ Me ei kasuta eales terminit „Absoluut” kellegi või millegi eitamiseks või millegi keelamiseks. Ka ei pea me Kõikset Absoluuti isemääratlevaks, mingiks panteistlikuks ja ebaisikuliseks Jumaluseks. Kõiges, mis puutub universumi-isiksusse, on Absoluut rangelt Kolmsusega piiratud ja Jumalusest valitsetud.

XII. KOLMSUSED

¹ Algne ja igavene Paradiisi-Kolmsus on eksistentsiaalne, ta oli vältimatu. See ilma alguseta Kolmsus on lahutamatu tõigast, et Isa tõkestamatu tahe lahutas isikulise ja mitteisikulise, ning ta tegelikustus, kui Isa isiklik tahe kooskõlastas need duaalsed reaalsused meelega. Havona-järgsed Kolmsused on kogemuslikud — nad sisalduvad lahutamamatult selles, et ter-

vikuniversumis loodi kaks võimsuse ja isiksuse avaldumise alamabsoluutset ja arengulist tasandit.

² ¶ *Paradiisi-Kolmsus* — Kõikse Isa, Igavese Poja ja Lõpmatu Vaimu igavene jumalusliit on eksistentsiaalne tegelikkuses, kõik potentsiaalid aga on kogemuslikud. Seetõttu kujutabki see Kolmsus endast ainsat lõpmatust hõlmavat jumalusreaalsust ning seetõttu leiabki universumis aset nähtus, et Ülim Jumal, Viimane Jumal ja Absoluutne Jumal tegelikustuvad.

³ ¶ Esimene ja teine kogemuslik Kolmsus — Havona-järgsed Kolmsused — ei saa olla lõpmatud, sest neisse kuuluvad *tulenevad Jumalused*: Jumalused, kes said arenemiseks tõuke looduna eksistentsiaalse Paradiisi-Kolmsuse poolt või ilmnenuna reaalsuste kogemusliku tegelikustumise teel. Loodud-olendi ja tema Looja kogemuse piiritletus ja absoniitsus rikastab, vahest koguni laiendab jumalikkuse lõpmatust.

⁴ Kolmsused on omavaheliste suhete tõed ja Jumaluse kooskõlastatud avaldumise faktid. Kolmsuse toime hõlmab Jumaluse reaalsusi, need reaalsused aga püüavad alati teostuda ja end avaldada isikustumise teel. Ülim Jumal, Viimane Jumal ja koguni Absoluutne Jumal on seepärast jumalikul vältimatud. Need kolm kogemuslikku Jumalust olid potentsiaalselt olemas eksistentsiaalses Kolmsuses — Paradiisi-Kolmsuses —, ent nende esilekerkimine universumi võimsuse-isiksustena sõltub osalt nende endi kogemuslikust toimimisest võimsuse ja isiksuse universumites, osalt aga Havona-järgsete Loojate ja Kolmsuste kogemuslikest saavutustest.

⁵ ¶ Kaks Havona-järgset Kolmsust, Viimane ja Absoluutne, pole praegu veel täielikult avaldanud; nad on universumi teostumise protsessis. Neid Jumaluste ühendusi võib kirjeldada järgnevalt:

⁶ 1. *Viimane Kolmsus*, kes on praegu arenemas, koosneb lõpuks Ülimast Olendist, Ülimatest Looja-Isiksustest ja absoniitsetest Tervikuniversumi Arhitektidest, nendest ainulaadsetest universumi planeerijatest, kes pole ei loojad ega loodud-olendid. Lõpuks jõustub ja isikustub Viimane Jumal vältimatult selle kogemusliku Viimase Kolmsuse ühinemise tulemusena peaaegu piiritu tervikuniversumi laieneval alal.

⁷ 2. *Absoluutne Kolmsus* — teine kogemuslik Kolmsus —, kelle tegelikustumine praegu kestab, koosneb lõpuks Ülimast Jumalast, Viimasest Jumalast ja Universumi Saatuse Täideviijast, kes praegu on ilmutamata. Kolmsus toimib nii isikulisel kui ka üliisikulisel tasandil, tema tegevuse ulatus küünib koguni mitteisikulise piirideni ja tema ühtlustumine kõiksuses kogemuslikustab Absoluutse Jumaluse.

⁸ ¶ Viimane Kolmsus on kogemuslikult täielikult ühinemas, aga me kahtleme tõsiselt, kas Absoluutse Kolmsuse niisugune täielik ühinemine on võimalik. Ent meie arusaam igavesest Paradiisi-Kolmsusest meenutab meile pidevalt, et Jumaluse kolmsustamisega võib saavutada seda, milleni ei jõuta ühelgi teisel

moel; seepärast polegi meie arvates vaja tõestada, et *Ülima-Viimase* ja Absoluutse Jumala kolmsustumine-tegelikustumine on kunagi võimalik.

⁹ ¶ Universumite filosoofid eeldavad *Kolmsuste Kolmsust*, eksistentsiaalsetkogemuslikku Lõpmatut Kolmsust, kuid nad ei suuda hoomata tema isikustumist; võimalik, et see oleks võrdne Kõikse Isa isikuga kontseptuaalsel tasandil MINA OLEN. Kuid kõigest sellest hoolimata on algne Paradiisi-Kolmsus potentsiaalselt lõpmatu, sest Kõikne Isa on tegelikult lõpmatu.

MÄRKUS

¹¹ Koostades järgnevaid tutvustusi, mille sisuks on Kõikse Isa loomuse ja tema Paradiisikaaslaste olemuse kujutamine koos katsega kirjeldada täiuslikku keskset universumit ning selle ümber tiirlevat seitset superuniversumit, peame lähtuma superuniversumite valitsejate juhendist, mis näeb ette, et meil tuleb eelistada parimaid olemasolevaid inimarusaamu vaadeldavast teemast, kui püüame tõde ilmutada ja põhiteadmisi kooskõlla viia. Puhtakujulist ilmutust võime kasutada ainult siis, kui inim mõistus pole kontseptsiooni, mida tutvustame, siiani kunagi piisavalt õigesti adunud.

¹² Üksteisele järgnevad jumaliku tõe ilmutused planeedil kaasavad vältimatult kõrgeimaid olemasolevaid käsitusi vaimsetest väärtustest osana planetaarsete teadmiste uuest ja laiemast kooskõlastamisest. Sellest lähtudes oleme neid Jumalat ja tema universumikaaslaste käsitlevaid tutvustusi ette valmistades valinud

järgnevate kirjade aluseks rohkem kui tuhat inimkontseptsiooni, mis kajastavad planeedi kõrgeimaid ja arenenuimaid teadmisi vaimsetest väärtustest ja universumi tähendustest. Kui need, mineviku ja oleviku Jumalat tundvatelt suurelikelt kogutud inimomased käsitused pole piisavad kirjeldamiseks tõe nii, nagu meile on ülesandeks tehtud, ei kõhkle me neid täiustamast, toetudes oma sügavamatele teadmistele Paradiisi Jumalustest ja nende transtsendentse eluaseme-universumi tegelikkusest ja jumalikkusest.

¹³ Me teame hästi oma ülesandega seonduvaid raskusi, me mõistame, et jumalikkust ja igavikku puudutavate käsituste keelt on võimatu täielikult tõlkida suureliku meele loodud arusaamade keelelisteks sümboliteks. Me teame aga sedagi, et inimmeeles asub Jumala fragment ja et inimhingega koos elab Tõe Vaim; me teame, et need vaimujõud liituvad võimaldamaks ainelisel inimesel aduda vaimsete väärtuste tõelisust ning mõista universumi tähenduste filosoofiat. Veelgi kindlamini teame aga seda, et need Jumaliku Kohaloleku vaimud suudavad aidata inimesel vaimselt omandada kogu tõe, mis võimaldab isikliku usukogemuse — jumalateadvuse — pidevalt areneva reaalsuse avardumist.

¹⁴ [Koostanud üks Orvontoni Jumalikest Nõuandjatest, selle Superuniversumi Isiksuste Korpuse Juht, kellele on tehtud ülesandeks kirjeldada Urantial Paradiisi Jumalustesse ja universumite universumisse puutuvat tõe.]